

Clematis crassisejala Ohwi

J. Ohwi i *Acta Phytotaxonomica et Geobotanica* 7:46–47, 1938.

M. Tamura i *Acta Phytotaxonomica et Geobotanica* 16(3):80, 1956.

Typ i Herbarium Imperial University Kyoto (KYO), G. Koidzumi.

Lågväxt knappast riktigt rankande.

Stjälk 4–5 cm lång, uppstigande, nästan kal med korta knoppfjäll.

Bladen dubbelt 3-delade, glest håriga med mjuka, lätt avfallande hår.

Småbladen triangulära, 3-delade eller djupt 3-flikade, segmenten äggformiga, 2–3 cm långa, spetsiga eller trubbiga och uddspetsade, glest inskurna med ändsegmenten ibland kortskaftade.

Bladskäft 4–5 cm långa.

Småbladens skäft 3–5 cm långa.

Blommor öppet klockformiga, ensamma i skottopparna, långskaftade, nickande, blåviolettera.

Tepaler 4, tjocka, avlångt äggformiga, 2–2.5 cm långa, 3-nerviga, plana, i toppen avsmalnade och tillspetsade, på utsidan nästan kala i kanten och på insidan vitt filludna.

Blomskäft 10–20 cm långa, kala, upptill kort finludna.

Staminodier 6–8, jämbrett spatelformiga, hinnartade, trubbiga, ca 1.5 cm långa, vitludna.

Ståndare många

Filament jämbreda, upptill håriga.

Anterer jämbreda, 2–3 mm långa, inåtvända.

Konnektiv hårigt, knappt framskjutande.

Pistiller många.

Ovarier vitt silkeshåriga.

Stift silkesplymhåriga.

Från *C. macropetala* Ledeb., vilken den liknar, skiljer den sig genom kortare, tjocka, tillspetsade, utvändigt nästan kala, färre, trubbiga staminodier.

Även lik *C. ochotensis* från vilken den skiljer sig genom småbladens form och de tjocka tepalerna, vilka utvändigt är nästan kala, samt de längre blomskäften.

Geografisk utbredning: Korea: Mt. Myokosan i Heihoku.

Clematis fauriei (Boissieu) M. Johns.

status novus

kulturformer

‘Crispata’ M. Johnson

C. f. × *C. sibirica* F₁ **‘Bishop’** M. Johnson

C. f. × *C. s.* F₁ **‘Pansy’** M. Johnson

C. f. × *C. s.* F₁ **‘Spectrum’** M. Johnson

C. f. × *C. s.* F₂ **‘Aconitina Plena’** M. Johnson

C. f. × *C. s.* F₂ **‘Albina’** M. Johnson

C. f. × *C. s.* F₂ **‘Albina Plena’** M. Johnson

C. f. × *C. s.* F₂ **‘Ametistina’** M. Johnson

C. f. × *C. s.* F₂ **‘Asterina’** M. Johnson

C. f. × *C. s.* F₂ **‘Asterina Plena’** M. Johnson

C. f. × *C. s.* F₂ **‘Betina’** M. Johnson

C. f. × *C. s.* F₂ **‘Campanulina Plena’**

M. Johnson

C. f. × *C. s.* F₂ **‘Hyacinthina Plena’**

M. Johnson

C. f. × *C. s.* F₂ **‘Koboltina’** M. Johnson

C. f. × *C. s.* F₂ **‘Lilacina’** M. Johnson

C. f. × *C. s.* F₂ **‘Maxima’** M. Johnson

C. f. × *C. s.* F₂ **‘Petunia Purple’** M. Johnson

C. f. × *C. s.* F₂ **‘Pink Perfume’** M. Johnson

C. f. × *C. s.* F₂ **‘Pruinina’** M. Johnson

C. f. × *C. s.* F₂ **‘Purpurina’** M. Johnson

C. f. × *C. s.* F₂ **‘Royal Purple’** M. Johnson

C. f. × *C. s.* F₂ **‘Violacina Bicolor’** M. Johnson

Clematis fauriei (Boissieu) M. Johns.

status novus

201

Syn. *C. alpina* var. *fauriei* Boissieu

H. de Boissieu i *Bulletin de l'Herbier Boissier* 7:583, 1899.

Syn. *C. ochotensis* var. *fauriei* (Boissieu) Murai Murai i *Flora Cent. Iwate* 32, 1935.

Syn. *C. ochotensis* var. *ternata* Nakai Nakai i *Botanical Magazine Tokyo* 33:49, 1919.

Syn. *C. alpina* var. *japonica* hort. Ex Royal Botanic Garden Edinburgh 1952 (ex Hakoneya Nurseries, Japan).

Syn. *C. alpina* subsp. *ochotensis* var. *fauriei* Shimizu i *The New Alpine Flora of Japan in Color* 333, 1983.

Syn. *C. alpina* subsp. *ochotensis* var. *fusijamana* f. *fauriei* (de Boissieu) Tateishi Yoichi Tateishi i *Memoirs of the National Science Museum Tokyo* 17:91–99, 1984.

Följande herbariebelägg har studerats:

Naturhistoriska Riksmuseet, Stockholm (S), Hondo, pref. Iwate, nära toppen av Mt. Iwate, Takisawa-mura, Iwate-gun prov. Rikuchyuu. 27 juli 1958, coll. Miyoshi Furuse.

British Museum of Natural History (BM), Hondo (Honshu) pref. Iwate, under färd från Take till Mt. Keito via Nanaore-no-taki fallet, väster om Mt. Hayachine, Oohasama-cho, Hienuki-gun. 24 juli 1977, coll. T. Yahara och E. Miki no 61.

Beskrivningen grundar sig även på odlat material uppdraget ur frö från Hakoneya Nurseries (Mrs Baird) Japan via Royal Botanic Garden Edinburgh 1952 ("*C. alpina* var. *japonica*"). Plantmaterialet var mycket ensartat och tillhör otvivelaktigt ifrågavarande art *C. fauriei*. **Lian** relativt svagväxande 0.5–2 m, krypande eller uppstigande i buskar och träd.

Grenar unga blommande årsskott från äldre ved oftast 4–10 cm långa under första bladparet; ibland utvecklas ett eller två oskaftade bladpar med blomskäft direkt ur kortskott och ibland bildas längre skott med flera bladpar. Internodierna är då av varierande längd och även med bladpar tätt intill varandra. Unga grenar ribbade och gleshåriga, de äldre trinda, kala och mörkbruna.

Blad 3-delade, 5–12 cm långa, 6–15 cm breda. **Småblad** hela, oregelbundet sågtandade med framåt- eller utåtriktade spetsiga tänder. Sidoblad ibland med en flik på yttersidan och ändbladet mer eller mindre djupt 3-flikat; översidan matt grön med korta, tilltryckta, böjda hår på nerverna, undersidan glansigt grön med håriga nerver och strödda hår på den övriga ytan.

Bladskäft 4–8 cm långa, rännformiga, gleshåriga, ej stjälkomfattande men förbundna med varandra genom en mer eller mindre bred sträng.

Småbladskäft 5–15 mm långa, ändbladets 5–20 mm, glest fjunhåriga.

Blommor först slutet, sedan mera öppet klockformiga, nickande, med något utåtböjda tepal-spetsar, 5.5–7 cm i diameter.

Tepaler 4, brett lansettlika till spetsigt äggformiga, ganska tjocka, 25–42 mm långa, 8–23 mm breda; insidan kal, utsidan hårig med en 1.5–3 mm bred filtluden, inåtvikt kant. Färgen är brunaktigt mörkviolett, Plum Purple

(HCC 934/1). Toppen kapuschonglikt tillspetsad.

Blomknoppar först klotrunda och tätt silkesludna, senare brett äggformiga med grå filt-håriga sömmar och långt tillspetsade.

Blomskäft 4–10 cm långa, ribbade, gleshåriga, gröna.

Brakteeer och basalslidor utvecklas vid de blommande skottens bas innanför flera serier knoppfjäll. Knoppfjällen är triangulära till spetsigt äggformiga, bruna och mer eller mindre silkeshåriga. De yttre basalslidorna är avlånga, hinnartade och hela i toppen, de inre 3–5-flikade och gröna på toppen. Innanför dessa utvecklas små hela eller 3-delade, bladlika, silkeshåriga brakteeer på tunna skäft.

Staminodier 4–12, spatelformiga, 15–20 mm långa och ca 3 mm breda på den rundade eller något spetsiga toppen. Insidan är nästan kal på övre delen, hårig mot basen. Utsidan hårig, tätast på den inåtböjda, purpurvioletta toppen.

Ibland utbildas även petaloida staminodier.

Ståndare ca 40, inåtböjda, 15–18 mm långa.

Filament mer eller mindre vidgade på mitten, håriga.

Anterer 2.5–3 mm långa, åtminstone hos de yttre fertila ståndarna är teca fästade på insidan av det vidgade konnektivet.

Konnektiv hårigt, tätast på utsidan och toppen.

Pistiller ca 80, 12–15 mm långa.

Ovarier håriga.

Stift silkesplymhåriga.

Märken grönaktigt vita, håriga.

Akenier omvänt äggformiga, ca 4 mm långa, 2–3 mm breda, håriga, yvigast på övre delen, bruna.

Fruktsvansar 2.5–3 cm långa med tunna, gulaktigt vita fjäderhår.

Blomningstid: rikast blomning i maj–juni, re-monterar hela sommaren t.o.m. oktober.

Habitat: bergsskogar 1000–1850 m.ö.h., även funnen på solig och klippig bergsrygg.

Geografisk utbredning: endemisk på norra delen av ön Hondo, Tohoku distr., Japan.

Denna art har i svenska trädgårdar länge varit förväxlad med *C. barbellata* från Himalaya på grund av de brunaktigt violetta blommorna, de inåtvända ståndarna samt de 3-delade bladen.

Clematis fauriei* kulturform*‘Crispata’**

Magnus Johnsons Plantskola AB, 1970. Uppkommen i frösådd av *C. fauriei*.

Växtsätt relativt svagt till ca 2 m.

Blad 3-delade.

Småblad hjärtformiga, krusiga, 2–3-flikade med flikarna övertäckande varandras kanter, oregelbundet, inskuret grovtandade, tänder rundade och tillspetsade, segmentspetsar korta och breda.

Blommor klockformiga, nickande, 5–7 cm i diameter.

Tepaler 4, lansettlika, 3.5–4 cm långa, 1.5–2 cm breda, utsidan tilltryckt finluden med en ca 2 mm bred filtluden kant, insidan kal med ullhårig spets. Färg violettblå, Dauphin's Violet (HCC 039).

Staminodier få, jämbreda med rudimentära anterer, inåtböjda, tätt håriga runt om, gulaktigt vita med violett skiftning på toppen (HCC 039/1–2).

Clematis fauriei* × *C. sibirica* F₁ kulturformer*‘Bishop’**

Magnus Johnsons Plantskola AB, 1960 (korsningen utförd 1955 i Göteborgs Botaniska Trädgård av M. Johnson).

Växtsätt medelstarkt till 3 à 4 m.

Blad 3-delade till nästan dubbelt 3-delade.

Småblad de nedre 2–3-flikade, ändbladet 3-flikat till nästan 3-delat, oregelbundet sågtandade med framåtriktade, spetsiga eller tillspetsade tänder.

Blommor öppet klockformiga, ca 8 cm i diameter.

Tepaler 4, lansettlika till avlångt, spetsigt elliptiska, 4–5 cm långa, 1.5–2.2 cm breda, 7–9-nerliga. Färg rödaktigt violett, Bishop's Violet (HCC 34/1).

Staminodier spatelformiga 1.5–2 cm långa, 2–5.2 mm breda, spetsiga, rundade eller urnupna i toppen, vita med purpurskiftande topp, håriga i kanterna runt om.

Petaloida staminodier utvecklas sällan.

‘Pansy’

Magnus Johnsons Plantskola AB, Södertälje

1960 (korsningen utförd 1955).

Växtsätt ganska kraftigt, klängande 3–4 m.

Blad 3-delade till nästan dubbelt 3-delade, 10–14 cm långa och 12–16 cm breda.

Småblad, de sidoställda 2–3-flikade och ändbladen oftast ända till basen 3-flikade.

Blommor nickande, öppet klockformiga, ca 8 cm mellan tepalspetsarna. God remontering.

Tepaler 4, lansettlika till nästan avlångt, spetsigt elliptiska, 3.5–5.5 cm långa, 1.5–2 cm breda, purpurroda Pansy Violet (HCC 033).

Staminodier spatelformiga med spetsig, rundad eller svagt urnupen topp. I kanterna håriga runt om, skaftet nästan vitt, mot toppen grön-gula med svag purpurskiftning.

‘Spectrum’

Magnus Johnsons Plantskola AB, 1960 (korsningen utförd 1955).

Växtsätt relativt starkt till ca 4 m.

Blad 3-delade till nästan dubbelt 3-delade.

Småbladen mer eller mindre djupt 2–3-flikade, oregelbundet sågtandade, tänder med en purpurskiftande uddspets.

Blommor öppet klockformiga, nickande, ej sällan fyllda, 7–12 cm i diameter.

Tepaler 4(–5), lansettlika–spetsigt elliptiska, 35–60 mm långa, 15–20 mm breda, färg Spectrum Violet (HCC 735/2–3).

Blomknoppar spetsigt äggformiga, först vitaktigt grågröna, senare med purpurviolett skiftning, kort silkesludna.

Staminodier ofta delvis petaloida, lika långa och av samma färg som tepalerna. De inre kortare, spatellika, urnupna i toppen, purpurskiftande, skaftet vitt.

Clematis fauriei* × *C. sibirica* F₂ kulturformer*‘Aconitina Plena’**

med inslag av *C. macropetala*.

Magnus Johnsons Plantskola AB, omkring 1980.

Växtsätt medelstarkt, klängande till ca 3 m.

Blad nästan dubbelt 3-delade, 8–10 cm långa och 10–14 cm breda.

Småblad ända till basen 3-flikade, oregelbundet sågtandade med framåtriktade, trubbiga eller kort tillspetsade tänder. De oskaftade segmenten lansettlika, sidosegment sneda (vid ba-